

Yeni Yüzyıl Üniversitesinde Mobil Öğrenme

Özlem Güzelyazıcı¹, Buket Dönmez², Güneş Kurtuluş³, Özlem Hacıosmanoğlu³

¹ Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

² İstanbul Aydın Üniversitesi, Bilgisayar Programcılığı

³ Beykent Üniversitesi, Matematik-Bilgisayar Bölümü

ozlem.guzelyazici@yeniyuzyil.edu.tr, buketdonmez@aydin.edu.tr,

gunesskurtulus@gmail.com, ozlemhaciosmanoglu@gmail.com

Özet: Mobil teknolojilerde günümüzde büyük gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda uzaktan eğitimde bu yeniliklerden yararlanılarak farklı eğitim ortamları oluşturulmaktadır.

Bu çalışmada, Yeni Yüzyıl Üniversitesinde uzaktan eğitim sistemi ile verilen derslerin öğrencilere sağladığı imkânlar ve mobil öğrenme ile neler yapılabildiğine ilişkin konular ele alınmıştır. Mobil öğrenme ile uzaktan eğitim sisteminin kullanımı oldukça yeni olmasına rağmen eğitime yeni bir potansiyel kazandırarak ihtiyaç anında her yerde öğrenme sağlanmaktadır. Bu bağlamda Moodle öğrenme yönetim sistemi ile mobil öğrenme üzerinde durulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Mobil öğrenme, Uzaktan Eğitim, Moodle, Moodle Mobile

Abstract: There are big developments in mobile technologies today. Considering these developments, utilizing different training environments are being created in this distance learning innovations. In this study, Yeni Yüzyıl University distance learning system provides opportunities for students of education and provided with mobile learning what do with the related topics are discussed. The use of distance learning system is fairly new with mobile learning although with Moodle training and learning, in the time of need; by giving a new potential training need everywhere learning is provided.

Keywords: Mobile learning, Distance Learning, Moodle, Moodle Mobile

1. Giriş

Günümüzde birçok cep telefonunun internet tarayıcısı ve e-posta kapasitesine sahip olması ve giderek daha fazla bilgisayarın kablolu kullanıma uygun olması, mobil teknoloji ve kişisel bilgisayarların dünyası arasındaki farkın giderek azalmasına neden olmaktadır. Bilgisayar, mobil cihaz ve internet teknolojilerindeki bu gelişmelerle birlikte ortaya mobil öğrenme kavramı çıkmıştır.[1] Mobil öğrenme hemen hemen her alanda uygulanmaya başlamıştır. Özellikle eğitim alanında önemli bir gelişme gösteren mobil öğrenme öğrencilere büyük bir kolaylık sağlamaktadır.

İnsanların elektronik postalara bakmak, farklı bilgi kaynaklarına erişmek, ders notlarını ve ders programlarını öğrenmek ya da daha farklı gereksinimleri karşılamak için mobil cihazları kullanmayı tercih etmesi ile, dünyada mobil öğrenme uygulamaları giderek yaygınlaşmaktadır.[2] İşte bu bağlamda uzaktan eğitim ile verilen eğitimin mobil araçlarıyla da verilmesi amaçlanmıştır. Teknolojideki büyük gelişmeler sayesinde Dünya da bir çok üniversite; cep telefonları, cep bilgisayarları, tablet bilgisayarlar gibi mobil teknolojiler aracılığıyla, ders programı değişimi, öğrenci notları, kayıt işlemleri, yönetsel işlemler gibi süreçlerde öğrencilerle iletişime geçebilmek, ders

kılavuzu, ders ile ilgili materyallere ulaşmak, sınavlara girebilmek, ders özeti hatırlatma gibi öğretimsel görevleri sağlayabilmek amacıyla mobil öğrenme uygulamalarını kullanmaktadır.

2. E-Öğrenme ve Mobil Öğrenme

E-öğrenme, sınıftaki öğrenmeye alternatif bir öğrenme biçimidir. E öğrenme ile öğrenciler zaman ve mekândan bağımsız olarak eğitimlerini internet üzerinden alabilmektedir. Günümüzde gittikçe yaygınlaşan ve birçok üniversitenin de alt yapısını oluşturduğu e- öğrenme, öğrenci merkezlidir. Öğrenci, konuyu anlamadığı zaman, iletişim araçlarını kullanarak öğretmen ve diğer öğrencilerle iletişim kurabilir. Bunun gibi birçok avantajı olan e- öğrenmenin geleceği, artık mobil öğrenme yolunda da ilerleme göstermektedir. Mobil bilişim alanında gösterilen gelişmeler ve bu gelişmelerin e-öğrenmede kullanılması mobil öğrenme (M-Öğrenme) alanını oluşturmuş oldu. Genel anlamda M-Öğrenme, e- öğrenmeden sonra ihtiyaçlar gereksinimiyle ve gelişen teknoloji desteğiyle ortaya çıkan, belirli bir alanda ve noktada durmayan, hareketli öğrencilerin yada taşınabilir mobil teknolojilerden (notebook, mobil telefonlar, PDA, DAP-iPod, WAP, GPRS, bluetooth) faydalanan öğrencilerin öğrenmeyi alış biçimi olarak tanımlanır. [3] Ülkemizde birçok üniversite e-öğrenme ile öğrencilere çevrim içi ve çevrim dışı hizmetler sunmaktadır. Sunulan bu hizmetleri öğrencilerin faydalanması ise mobil öğrenme araçları ile gerçekleştirilir. Mobil öğrenmede dizüstü bilgisayarlar, tablet bilgisayarlar, cep bilgisayarları, taşınabilir medya oynatıcıları, taşınabilir mp3 çalarlar ve akıllı telefonlar gibi mobil cihazlar kullanılmaktadır.

E-öğrenme (uzaktan eğitim) öğrenmeyi sınıf dışına taşıırken, mobil öğrenme “her yerde, her zaman” öğrenme olanağını artırmaktadır. Mobil öğrenme taşınabilir araçlarla “her zaman bağlantı” ilkesine tam olarak uyum sağlayamayan e-öğrenmenin sınırlılıklarının üstesin-

den gelmektedir.[4] Mobil öğrenme taşınabilir araçlarla ve kablosuz teknoloji ile doğmuştur. Elektronik öğrenmede masaüstü bilgisayarlar ve sabit hat internet bağlantısına

ihtiyaç duyulurken mobil cihazlar bu sabit unsurlara olan bağımlılığı ortadan kaldırmıştır. [5]Mobil öğrenmede önceden planlama gerekmez, ihtiyaç anında öğrenme olanağı vardır. Mobil öğrenme geleneksel öğrenmeyi desteklemek amacıyla kullanılabilirdiği gibi uzaktan öğrenme amacıyla da kullanılabilir. Öğrenmedeki sorunların çözülmesi için mobil öğrenme mükemmel bir potansiyele sahiptir. Kullanıcılar nerede isterlerse olsunlar kolay bir şekilde öğrenebileceklerdir.[6]

Mobil cihazlar kullanılmadan mobil öğrenmenin gerçekleşmesinden söz etmek mümkün değildir. Mobil öğrenmede mobil cihazlar kadar önem arz eden bir başka faktör de mobil iletişim teknolojileridir. Bu teknolojilerin sunmuş olduğu servisler ve bant genişliği öğrenme ortamına erişim türünü ve etkileşim biçimini etkilemektedir. Kısacası bilişim teknolojileri sayesinde mobil öğrenme dediğimiz uzaktan eğitim gerçekleştirilir.[8] Mobil uygulamalar farklı iletim ortamlarını kullanmaktadır. Bunlar e- mail, mesaj ortamı (SMS, MMS), Ses (podcasting, etkileşimli sesli yanıt (IVR), grafik (mobil kamera), video (animasyon), GPS, Mobil Web (WAP), aplikasyonlardır. Kullanılacak iletim ortamı kullanıcının özellikleri, gereksinimlerine ve tercihlerine göre tasarlanabilir. [3] Podcast, mobil öğrenme de yaygın olarak kullanılan ses ve videonun geniş bir kitleye iletimini sağlamanın kolay bir yoludur. Youtube, Gcast, TalkShoe gibi podcasting araçlar aracılığıyla, podcast yaratmak ve buna mobil cihazlar üzerinden erişebilmek oldukça kolaydır.[3]

2.1 e-Öğrenme ve Mobil Öğrenme Arasındaki Farklılıklar

Mobil öğrenimi web tabanlı öğrenimden ayıran en önemli özellik eğitim içeriğinin mobil aygıtların ekran boyutlarına ve çözünürlükle-

rine göre esnek bir yapıda olmasıdır. Esneklik eğitim içeriğinin her tür mobil aygıtlar tarafından edinilebilmesini sağlamaktadır ki bu da kullanıcıların büyük ekranlı bilgisayarlara başvurumaları zorunluluğunu ortadan kaldırmaktadır. Belirgin bir başka özellik ise ; öğrenenlerin sürekli hareket halinde olmasıdır. Ayrıca, bireyin zaman ve mekân olarak özgür kalması da önemli bir özelliktir. Öğrenenin istediği yer ve zamanda öğrenme sürecini başlatıp, istediği anda sürece müdahale edebilmesi gerçekten çok büyük özgürlüktür. Mobil öğrenme bir cep telefonu ya da tablet üzerinde gerçekleşen öğrenmeye verilen isim olsa da pek çok kişi tarafından “taşınabilirlik” olarak da algılanmaktadır. Bu algı nedeniyle kullanılabilir cihaz ve yaklaşımlar çeşitlenerek daha ulaşılabilir hale gelmiştir.[7]

3. Moodle ile Mobile Öğrenme

Değerlendirme, iletişim, içerik gönderme, öğrenci işlerini toplama, öğrenci grupları yönetimi, anketler, izleme araçları, wiki, blog, chat, forum yani internet üzerinden yapılabilecek her şeyi sağlayan siteme öğrenme yönetim sistemi adı verilir. [17]Bununla ilgili çeşitli kavramlar olsa da genel anlamıyla öğrenme yönetim sistemi olarak adlandırılır. Bu sistemler ticari ve ücretsiz olmak üzere sunulmaktadır. Ülkemizde yapılan araştırmalara göre %99 oranında Moodle öğrenme yönetim sistemi kullanılmaktadır. Moodle, çevrimiçi ders yönetim sistemi olmakla beraber açık kaynak kodlu ve ücretsiz bir yazılımdır. Moodle

kelimesi açılımı 'Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment' olup Esnek (Modüler) Nesne Yönelimli Dinamik Öğrenme Ortamı olarak çevrilebilir. Moodle öğrenme yönetim sistemi öğrencilere hem senkron hem asenkron olarak hizmet sunmaktadır. Zamanla gelişim gösteren Moodle, artık büyük bir ihtiyaç olan her zaman her yerde öğrenmeyi destekleyen mobil öğrenme için mobil cihazlar aracılığıyla kolayca öğrenmeyi sağlayacak uygulamalarda oluşturmuştur. Moodle ile Mo-

bil öğrenme çeşitli mobil araçları üzerinden öğrenciye ulaşma konusunda oldukça başarılıdır. Bu amaçla mobil öğrenme için Moodle Mobile, MoodleZ gibi uygulamaları bulunmaktadır.

4. Yeni Yüzyıl Üniversitesinde Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim, öğrencinin kampüse gelme zorunluluğunun bulunmadığı, tamamen sanal ortamda, canlı, görüntülü, sesli ve interaktif olarak derslerin işlendiği, uzaktan fakat yüz yüze üniversite eğitiminin verildiği çağdaş bir eğitim sistemidir. Zaman ve mekandan bağımsız olarak gerçekleştirilen öğrenme kalitesini, Uzaktan Eğitim teknolojileriyle geliştirerek gerek işitsel gerekse görsel öğeler bakımından zenginleştirilen ders materyalleriyle çağdaş ve her kesime ulaşabilen bir öğretim sunmak ve toplumsal değerlere saygılı, mesleki açıdan yetkin bireyler yetiştirmeyi amaçlayan Yeni Yüzyıl Üniversitesi Uzaktan Eğitim Birimi (YYUZEM), Yeni Yüzyıl Üniversite'sinin eğitim imkanlarını internet tabanlı teknolojinin yardımı ile fiziksel sınırları ortadan kaldırarak öğrenim esnekliğini daha geniş bir kesime ulaştırmak üzere 30.11.2011 tarihinde kuruldu. Bu amaçla

YYUZEM, uzaktan eğitim üzerinden verilen dersler için Öğrenim Yönetim Sistemini - ÖYS (Learning Management System) kullanarak, gerek kendi bünyesindeki akademik birimlerde çalışan öğretim elemanlarının, gerek diğer kurumlarda çalışan alan uzmanlarının ürettikleri bilgisel içeriği, deneyimli ekiplerle etkileşimli bilgisayar ortamına aktarılması sağlanmaktadır. YYUZEM, eğitim teknolojisi alanında araştırmalar yaparak ve bu alandaki gelişmeleri takip ederek kaliteli bir uzaktan eğitim için gerekli tüm teknolojik altyapıyı hazırlar ve sunar. YYUZEM bünyesinde geliştirilen ÖYS ile öğrenciler, öğretim elemanı ile görüntülü ve sesli iletişim imkânı veren sanal sınıf uygulamasına erişim sağlayabilir, bunun yanı sıra istenilen yerde ve zamanda ders içeriklerine ulaşabilir, sınıf arkadaşları ve dersin

öğretim elemanı ile mesajlaşabilir. Sanal sınıf oturumları sistemde kayıt altına alınmaktadır ve böylece öğrenciler daha sonra istediği bir saatte önceki oturumları izleyebilir. Ara sınavlar ÖYS üzerinden yapılır. Verilen ödevler yine ÖYS üzerinden öğretim elemanına ulaştırılır. Ders yada herhangi bir etkinlik ile ilgili duyurular ÖYS üzerinden yapılır, öğrenciler notlarını yine ÖYS'ye girerek öğrenebilir. [15]

Yeni Yüzyıl Üniversitesinde Türk Dili-I/II, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I/II ve Bilgisayar Uygulamaları ortak dersleri ile uzaktan eğitim yönetmeliğine bağlı olarak Senato tarafından alınan karar ile Sağlık bilimleri Enstitüsüne bağlı İş Sağlığı ve Güvenliği Tezsiz yüksek lisans derslerinin bazıları uzaktan eğitim üzerinden verilmektedir. Öğrencilere senkron ve asenkron olmak üzere eğitim sağlanmaktadır. Uzaktan eğitim ile verilen dersler için Moodle öğrenme yönetim sistemi kullanılmaktadır. Senkron olarak ise Adobe Connect kullanılmaktadır. Öğrenciler canlı derslere Moodle üzerinden otomatik olarak katılım gerçekleştirebilmektedirler. Öğrencilerimize sadece e- öğrenme değil mobil öğrenme teknolojileri ile de eğitim olanağı gibi tüm kolaylıklar sunulmuştur. Yeni Yüzyıl Üniversitesinde uzaktan eğitim sisteminden (YYUZEM) mobil telefonlar, cep bilgisayarları, tablet bilgisayarları, diz üstü, masaüstü bilgisayarlar üzerinden erişim yapılmaktadır. Mobil öğrenmenin gerçekleşmesinde ise Moodle öğrenme yönetim sistemiyle uyumlu olan Moodle Mobile uygulama yazılımı rol oynamaktadır. IOS ve Android işletim sistemleriyle uyumlu olan bu uygulama ile öğrencilerin ders materyallerine, duyurularına, canlı derslere ait podcast ses dosyasına, online sınav uygulamasına, derse ait değerlendirme sonuçlarına erişmekle beraber, öğretim elemanı ve diğer öğrencilerle mesajlaşmaları da sağlanmaktadır. YYUZEM olarak öğrencilerin Adobe Connect üzerinden yapılan canlı dersleri IOS ve Android tabanlı cihazlardan ulaşmak zor olduğundan bu canlı derslere ait videoların mp3 olarak sunulması öğrencilere her zaman her yerde kavramını

içeren mobil öğrenmeye olanak sağlamıştır. Bu dosyalar öğrenme yönetim sistemine yüklenerek öğrencilerin Moodle Mobile uygulaması üzerinden erişimi sağlanmıştır. Bunun için öncelikli olarak Moodle Mobile uygulamasını indirmeleri gerekmektedir. Moodle Mobile mobil öğrenme uygulaması olup, App Store ve Google Play Store'dan indirilebilir. Öğrencilerin canlı derslere mobil cihazlardan katılabilmesi için ise, yine App Store ve Google Play Store'dan Connect uygulamasını indirmelidir.

4.1 YYU 'da Connect ve Moodle Mobile ile Mobil Öğrenme

YYUZEM öğrencilere canlı derslere bağlanabilmesi ve bu kayıtlara daha sonradan erişebilmesi için gerekli entegrasyonlar ve çalışmalar yapmıştır. Öğrenciler için sunulan asenkron ve senkron hizmetlerinden faydalanabilmeleri için bazı uygulamalar kullanılmaktadır. Biliyoruz ki artık masaüstü ve dizüstü bilgisayarlardan internet aracılığıyla öğrenme kolaylıkla gerçekleşmektedir. Ama artık her kitlenin ihtiyacına her zaman her yerde ulaşması gerekmektedir. Bu durumdan yola çıkarak üniversitede senkron ve asenkron uygulanan e-öğrenmede içeriklerin mobil cihazlardan da ulaşımını sağlama çalışmaları yapılmıştır. Asenkron içeriklerin sunulduğu Moodle öğrenme yönetim sisteminde öğrencilerin tüm içeriklere (pdf, word, canlı ders kayıtları) Moodle Mobile uygulaması ile erişimi gerçekleştirilmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken, dizüstü ve masaüstü bilgisayarlardan canlı ders kayıtlarını tekrar tekrar izleyebilmekte olduklarıdır. Fakat cep telefonu ve tablet bilgisayarlarından izlemelerinin gerçekleştirilemediğidir. Dolayısıyla bu kayıtlar ses dosyası olarak öğrencilere sunulmaktadır.

Öncelikli olarak Moodle Mobile uygulaması indirilmelidir yada moodle mobil cihazlardan da kullanım için ayarlandığından bir browser ile de erişim sağlanabilir. İndirildikten sonra öğrenciler aşağıdaki şekillerde olduğu gibi içeriklere ulaşabilir ve canlı ders kayıtlarını dinleyebilir.

4.1.1 Moodle Mobile Uygulaması Üzerinden Erişim

Şekil 1: Uygulamanın İndirilmesi

Şekil 2: Uygulamanın çalıştırılması

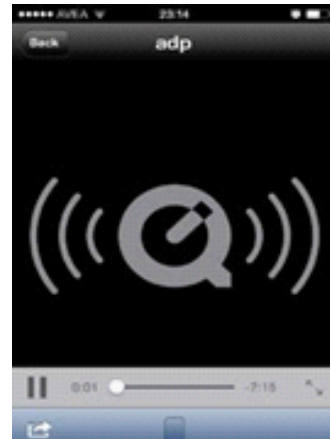
Şekil 3: Alınan derslerin listelenmesi

Şekil 4: Dersle ait haftalık materyal listesi

Şekil 5: Materyalin gösterimi

Şekil 6: Canlı ders kaydına ait podcast

4.1.2 Tarayıcı Üzerinden Erişim

Şekil 7: YUZEM Ana sayfası

Şekil 9: canlı ders kaydına ait podcast

4.1.3 Canlı Dersle Connect Uygulaması Üzerinden Erişim

Şekil 8: Ders içeriğinin Listelenmesi

Şekil 10: Connect uygulamasının çalıştırılması

Şekil 11: Derse giriş url sinin girilmesi

Şekil 12: Kullanıcı bilgilerinin girilmesi

Şekil 13: Canlı Ders ekranı

Sonuç

Sonuç olarak, Yeni Yüzyıl Üniversitesi YYUZEM olarak uzaktan eğitim ile öğrencilere tüm kolaylıklar sağlanmaktadır ve bununla ilgili olarak tüm geleceklelerini yönlendirecek hatta hayatlarını kolaylaştırmakta olan bazı uygulamalarda çalışmalar yapılmaktadır. YYUZEM tarafından uygulanan E-Öğrenmenin mobil cihazlarla desteklenmesiyle öğrenciler her yerde her zaman öğrenme imkânı sağlamıştır.

Bunun dışında, öğrencilere örgün öğretime göre daha fazla bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu olanaklardan en üst düzeyde yararlanma imkânı sağlanmıştır. Bazı bilgilere ihtiyaç duyulmadığı zaman önem verilmez ve bu nedenle çok kolay öğrenilmez. Oysa bu bilgilere ihtiyaç anında ulaşırsa, hem faydası daha yüksektir, hem de o anda bilginin öğrenilmesi daha kolay ve kalıcıdır. Mobil öğrenme sayesinde öğrenciler uzaktan eğitim sistemine ihtiyaç duydukları her anda erişebilmektedirler. Günümüzde bilgisayarlar ve internet aracılığı ile yapılan uzaktan eğitim çalışmaları için zaman ve mekân bağımsız denilse de tam olarak öyle olduğunu söylemek zordur. Bu nedenle tam olarak zaman ve mekân bağımsız öğrenme mobil cihazlar ve kablosuz erişim teknolojileri ile mümkündür.

Yeni yüzyıl Üniversitesi Uzaktan eğitim sisteminin zamandan ve mekândan bağımsız mobil cihazlarla ulaşmak mümkündür. Ayrıca Öğrenciler Öğretim elemanlarına her yerden ve istedikleri zaman ulaşabilme imkânına sahiptirler Öğrenciler istedikleri zaman, istedikleri yerden eğitim alabilmekte, böylece sınıf zamanına bağlı kalmadan ve kendi öğrenme hızlarında çalışabilmektedirler. Mobil öğrenme ile uzaktan eğitim her an erişilebilir oluşu, öğrencileri öncelik alıp öğrenme süreçlerini kendilerinin yönetebilmelerini sağlar. Öğrenen hâkimiyeti vardır. Okuma (metin ve grafik), video, animasyon, ses kayıtları (podcast), tartışmalara katkı

lım (forumlar ya da SMS), internette araştırma, doğru yanıtı seçme (metin ya da fotoğraf) vb. bunların tümü mobil cihazların sunduğu farklı öğrenme yollarıdır. Öğrenciler böylece farklı öğrenim yollarını tanıyacaklardır. Mobil öğrenme ile uzaktan eğitim, unutulmuş ya da yanlış hatırlanan bilgiye hızla erişilerek öğrencilerin hatayı düzeltilmesine imkân tanır. Ayrıca Öğretim materyallerinin dağıtımının hızlanması sağlanmıştır. Uzaktan Eğitim Sistemi engelli öğrenciler için de ciddi imkânlar sağlamaktadır. Ulaşım sorunları yüzünden önlisans veya yüksek lisans eğitimi alamayan engelli öğrenciler, diğer öğrencilerle aynı şartlarda derslere katılma olanağı bulmaktadırlar.

Kaynaklar

- [1] <http://tr.wikipedia.org/>
- [2] <http://mobilogrenmebote.wordpress.com/about/>
- [3] <http://tr.wikipedia.org/wiki/E-Öğrenme> [4] <http://www.world-education-center.org/fozdamli/>
- [5] <http://btd.gazi.edu.tr/index.php/BTD/article/view/wFile/55/56>
- [6] library.neu.edu.tr/Neutez/6319942810/tez%205.docx [7]http://www.cocuknet.org/wp-content/uploads/2012/01/2_Kaan.pdf
- [8] http://www.mobilogrenme.net/?page_id=66
- [9] <http://uzaktanegitim.istanbul.edu.tr/> [10] http://docs.moodle.org/25/en/Moodle_Mobile_app [11] ab.org.tr/ab07/bildiri/66.doc
- [12] <http://moodle.org>
- [13] <http://www.paperlessclassroom.org>
- [14] <http://www.iku.edu.tr/TR/30708-2-1-283423-605-4-1/Sikca-Sorulan-Sorular>
- [15] <http://yyuzem.yeniyuzyil.edu.tr>
- [16] <http://mobilcihazlar.wikispaces.com/>
- [17] <http://www.medeniyet.edu.tr/docs/E-Ders-Moodle/Moodle%20Klavuz.pdf>